

ÖNSÖZ

Galip YALMAN*

48'inci yılını geride bırakan Türk Sosyal Bilimler Derneği (TSBD), kuruluş amacı doğrultusunda, Türkiye'de sosyal bilimlerin gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla düzenlemekte olduğu Ulusal Sosyal Bilimler Kongrelerinin Ondördüncüsünü 23-25 Kasım 2015 tarihlerinde gerçekleştirmiştir. ODTÜ'nün geleneksel desteğiyle, Haziran 1980'de ilkinin düzenledikten sonra, 1995'ten bu yana iki yılda bir yapılan Ulusal Sosyal Bilimler Kongre'lerinin ülkemizdeki akademik etkinlikler arasında özgün bir konumu ve özel bir yeri olduğuna kuşku yoktur. Bunun başlıca nedeni, farklı disiplinlere mensup sosyal bilimcileri bir araya getirerek, aralarında nitelikli ve üretken bir iletişim sağlamayı amaçlaması ve onların katkılarıyla zenginleşen, çoğulcu ve disiplinlerarası bir tartışma ortamı yaratılmasını teşvik etmesidir.

1980 yılındaki Birinci Ulusal Sosyal Bilimler Kongre'sinde sunulan bildiri sayısının 60, buna karşılık Ondördüncü Sosyal Bilimler Kongresi'nde, Türkiye'deki ve yurtdışındaki 83 üniversite ile diğer araştırma kurumlarından gelen 530 bilim insanı ve araştırmacının, 100 oturumda, 400 bildiri sunduğu düşünülürse, geline noktanın Kongrelere gösterilen artan ilginin somut bir göstergesi olduğuna kuşku yoktur. Bunun yanı sıra, sosyal bilimcilerin kendi aralarındaki iletişimin ve birlikte çalışmanın güzel örnekleri olarak nitelenebilecek örgütlenmiş oturum önerileri sayısında da gözle görülür bir artış söz konusudur. 14. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresinde yer alan oturumlarda emek, sendikal yaşam, yoksulluk, toplumsal cinsiyet, demokratikleşme, vatandaşlık ve kimlik sorunları, göç, şehircilik ve kentsel dönüşüm gibi geniş bir spektrumda bildiriler sunulmuştur. Her Kongrede olduğu gibi, TSBD, giderek artan bu ilgi ve genişleyen bir çevreden ve farklı disiplinlerden gelen katılımcılara görüş ve bulgularını sunacakları, böylesi bir zenginliği ve çeşitliliği yansıtan, özgür bir tartışma ortamı sağlamış olmaktan onur ve kıvanç duymaktadır.

Ondördüncü Kongre'nin Açılışında “ülkemin dört bir yanında yaşanan çatışmalar ve siyasete damgasını vuran gerilimler nedeniyle Kongremizi bu yıl buruk ve kaygılı” açtığımızı belirtmiş, Kongre Düzenleme Kurulu olarak 2015 yılında Türkiye'de yaşanan katliamlarda hayatını kaybedenlerin anısı önünde saygıyla eğilirken, benzer kayıpların ülkemizde bir daha yaşanmamasını dilemiştik. Ne var ki, Ondördüncü Kongremizden sonra geçen sürede yaşanan katliamlara yenileri eklendiği gibi, ülkemizdeki çatışma ve gerilim ortamı giderek akademik özgürlüklerin, bu bağlamda düşünce ve ifade özgürlüklerinin tehdit edildiği bir

* Doç. Dr., Türk Sosyal Bilimler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

sürece girmiştir. Bu bağlamda, Türk Sosyal Bilimler Derneği yönetim kurulu olarak, düşüncelerini ifade eden bilim insanlarına karşı uygulanan soruşturma, koğuşturma, tutuklama, işine son verme gibi itibarsızlaştırma girişimlerini kabul edilemez bulduğumuzu vurgulamak gereğini duymaktayız. Sosyal bilimcilerin toplumsal sorunlara ilişkin değerlendirme, eleştiri ve önerilerini özgürce kamuoyu ile paylaşabilmeleri için akademik özgürlüklere sahip çıkmak gerektiğini hatırlatmayı tarihsel bir görev sayıyoruz.

Somut gelişmeleri kavrayabilmemizi sağlayacak, gücünü bilimsel araştırmalardan alan çalışmalara ve bu bağlamda yapılacak nitelikli tartışmalara, temel hak ve özgürlükler alanında sürekli daralmalarla karşı karşıya olduğumuz bir zaman diliminde, yaşanan engellemeler ve zorlukların aşılabilmesi için her zamankinden daha çok ihtiyacımız olduğuna kuşku yoktur. Türkiye’de emekleri ile yaşayanların karşılaştıkları sorunları ve geliştirilebilecek çözümleri, neoliberal hegemonyanın belirlediği tartışılmaz doğruların dar çerçevesinin dışına çıkarak tartışmaya başlamak açısından, 14. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresinde sunulan bildirilerin ve yapılan tartışmaların yayına dönüştürülerek kalıcı kılınması da ayrıca önem verdiğimiz bir çabadır. Bu bağlamda, örgütlenmiş oturum önerileri geliştirerek, Kongre’lerde emek ağırlıklı oturumların gerçekleştirilmesine 2007 yılındaki 10. Kongreden bu yana sürekli olarak katkı yapan Prof. Dr. Ahmet Makal’ın emeklerini şükranla zikretmek isterim. *Çalışma ve Toplum* dergisinin, Prof. Dr. Ahmet Makal tarafından örgütlenen “Türkiye Emek Tarihinden Kesitler” ve “Türkiye’de Emegın Güncel Sorunları” oturumunda sunulan bildirileri “14. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi Emek Tartışmaları Özel Sayısı” olarak basmayı kararlaştırması, kongrelerde sunulan bildirilerin daha geniş bir kesime ulaşabilmesi açısından, takdirle karşılanacak bir davranıştır. 2007 yılındaki 10.Kongre’den beri düzenli olarak sürdürülen bu işbirliğinin bundan böyle de devam etmesi dileğiyle, *Çalışma ve Toplum* dergisinin yayın kuruluna ve Prof. Dr. Ahmet Makal’a, TSBD yönetim kurulu adına teşekkür ediyorum.